

Warszawa, 27 lutego 2009 r.

Informacja o wynikach badań nad poziomem zmodyfikowanego minimum socjalnego w grudniu 2008 r.

1. Wartość zmodyfikowanego minimum socjalnego

W niniejszym opracowaniu przedstawiamy wysokość i strukturę zmodyfikowanych koszyków minimum socjalnego dla warunków, jakie charakteryzowały modelowe typy gospodarstw domowych w grudniu 2008 r.

Przeliczeń wartości zmodyfikowanego koszyka dokonano na podstawie aktualnego modelu (por. Deniszczuk, Kurowski, Styrz 2007). Wyniki obliczeń uzyskano w oparciu o notowania cen dóbr i usług konsumpcyjnych udostępnione przez Główny Urząd Statystyczny.

Wartości minimum socjalnego za miesiąc grudzień 2008 r. zawiera poniższa Tabela.

Tabela 1. Zmodyfikowane minimum socjalne w grudniu 2008 r., w zł.

Wyszczególnienie	Gospodarstwa pracownicze						Gospodarstwa emeryckie	
	1-osobowe	2-osobowe	3-osobowe	3-osobowe	4-osobowe	5-osobowe	1-osobowe	2-osobowe
	M+K/2	M+K	M+K+DM	M+K+DS	M+K+DM+DS	M+K+DM+2xDS	M+K/2	M+K
Żywność	216,6	433,1	613,8	660,0	840,7	1 067,6	211,1	422,3
Mieszkanie	310,5	438,3	592,3	592,3	748,2	904,4	310,5	438,3
Edukacja	12,2	24,4	127,9	108,9	212,4	309,0	0,0	0,0
Kultura i rekreacja	90,4	105,4	129,1	135,4	159,0	188,9	77,5	100,2
Odzież i obuwie	36,6	73,2	109,5	108,0	144,3	179,1	28,9	57,7
Ochrona zdrowia	33,7	64,4	82,4	83,6	101,5	121,5	65,7	128,3
Higiena osobista	25,5	49,2	60,5	72,0	84,0	106,9	21,5	41,2
Transport i łączność	77,5	147,0	286,5	302,5	302,5	318,5	92,2	141,6
Pozostałe wydatki	64,2	93,5	120,1	123,8	129,6	127,8	64,6	93,1
Razem	867,3	1 428,6	2 122,1	2 186,4	2 722,2	3 323,9	871,9	1 422,7
- na 1 osobę	867,3	714,3	707,4	728,8	680,6	664,8	871,9	711,3

Źródło: Obliczenia IPiSS na podstawie danych Departamentu Statystyki Społecznej GUS.

Najwyższa wartość minimum socjalnego w ujęciu *per capita* dotyczyła osób samotnie gospodarujących: dla osób w wieku produkcyjnym wynosiła **867,30** zł, a dla osoby w wieku emerytalnym **871,90** zł. Dla małżeństwa z dwojgiem dzieci zmodyfikowane minimum socjalne

kształtowało się na poziomie **2 722,20 zł** (czyli 680,60 zł na osobę). Dla najliczniejszej rodziny ujętej w badaniach (małżeństwo z trójką dzieci) wartość minimum wyniosła 3 323,90 zł.

2. Dynamika zmodyfikowanego minimum socjalnego

W porównaniu z wartościami za trzeci kwartał, gdy odnotowano spadek wartości koszyka, w okresie październik-grudzień ubiegłego roku wysokość minimum socjalnego lekko wzrosła. W gospodarstwach z większą liczbą osób skala wzrostu była porównywalna do wysokości inflacji. Z kolei w gospodarstwach mniej licznych, zwłaszcza emeryckich, dynamika minimum była nieco wyższa niż inflacja (por. Tabela 2).

Podobnie jak w poprzednim okresie badawczym, gdy głównym czynnikiem niżki była niższa wycena koszyka żywnościowego, tak w okresie październik-grudzień koszyk ten przyczynił się do zwwyżki całego koszyka. Z kolei druga co do wielkości grupa wydatków (eksploatacja mieszkania) w koszyku minimum rosła nieco skromniej niż ogólne wskaźniki CPI opracowane przez GUS.

Tabela 2. Dynamika koszyka na tle wskaźnika inflacji w okresie IX-XII 2008 r. (IX 2008 =100).

Wyszczególnienie	Typ gospodarstwa domowego				Dynamika wzrostu cen (CPI)
	Pracownicze 1-osobowe	Pracownicze 4-osobowe	Emeryckie 1-osobowe	Emeryckie 2-osobowe	
Żywność	102,9	102,9	103,2	103,2	102,3
Eksploatacja mieszkania	101,1	101,2	101,1	101,2	102,2
Wyposażenie mieszkania	100,5	100,4	100,5	100,4	100,3
Edukacja	101,8	100,7	-	-	101,3
Odzież i obuwie	100,4	100,3	100,3	100,3	99,6
Transport i łączność	100,3	93,4	100,4	100,5	92,2*
Ochrona zdrowia	101,0	101,0	100,7	100,5	100,4
Higiena osobista	100,8	100,6	100,9	100,9	100,4
Ogółem	101,4	100,6	101,4	101,5	100,5

Źródło: Obliczenia IPiSS oraz własne na podstawie GUS 2009. *Wskaźnik CPI dla transportu.

Specyfiką w okresowych wahaniami cen wykazał się w tym okresie grupa potrzeb związanych z transportem: wartość tego koszyka dla gospodarstw bardziej licznych, korzystających z samochodu, spadła w związku z okresowym spadkiem benzyny. Tradycyjnie wartość koszyka odzieżowego w minimum socjalnym delikatnie rosła, podczas gdy wskaźniki CPI dla tej grupy malała.

Tabela 3 poniżej przedstawia zaktualizowaną strukturę koszyka minimum socjalnego.

Tabela 3. Struktura zmodyfikowanego minimum socjalnego (grudzień 2008 r.), w %.

Wyszczególnienie	Gospodarstwa pracownicze						Gospodarstwa emeryckie	
	1-osobowe	2-osobowe	3-osobowe	3-osobowe	4-osobowe	5-osobowe	1-osobowe	2-osobowe
	M+K/2	M+K	M+K+DM	M+K+DS	M+K+DM+DS	M+K+DM+2xDS	M+K/2	M+K
Żywność	25,0	30,3	28,9	30,2	30,9	32,1	24,2	29,7
Mieszkanie	35,8	30,7	27,9	27,1	27,5	27,2	35,6	30,8
Edukacja	1,4	1,7	6,0	5,0	7,8	9,3	0,0	0,0
Kultura i rekreacja	10,4	7,4	6,1	6,2	5,8	5,7	8,9	7,0
Odzież i obuwie	4,2	5,1	5,2	4,9	5,3	5,4	3,3	4,1
Ochrona zdrowia	3,9	4,5	3,9	3,8	3,7	3,7	7,5	9,0
Higiena osobista	2,9	3,4	2,8	3,3	3,1	3,2	2,5	2,9
Transport i łączność	8,9	10,3	13,5	13,8	11,1	9,6	10,6	10,0
Pozostałe wydatki	7,4	6,5	5,7	5,7	4,8	3,8	7,4	6,5
Razem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Źródło: Obliczenia IPiSS na podstawie danych Departamentu Statystyki Społecznej GUS.

Literatura:

Deniszczuk L. (1977), *Wzorzec konsumpcji społecznie niezbędnej*, „Studia i Materiały” IPiSS, z. 10 (66), Warszawa.

Deniszczuk, Kurowski, Styrc (2006), *Modyfikacja koszyków towarów i usług minimum socjalnego i minimum egzystencji*, Polityka Społeczna 11 – 12, IPiSS, Warszawa.

Deniszczuk L., Kurowski P., Styrc M. (2007), *Progi minimalnej konsumpcji gospodarstw domowych. Rodzaje, oszacowania i zastosowania polityce społecznej*, Raport z badań, Opracowania PBZ, IPiSS, Warszawa.

Golinowska S. (2000), *Polityka społeczna. Koncepcje – Instytucje – Koszty*, Poltext, Warszawa.

GUS (2009): *Biuletyn Statystyczny*, GUS, Warszawa.

Przygotowanie opracowania: dr Piotr Kurowski